

Ordning for vigsling av biskop

1. Preses i Bispemøtet tillyser og er ansvarlig for vigslingsgudstjenesten. Preses leder gudstjenesten fra starten av. Den nyvigslede biskopen leder gudstjenesten etter vigslingen.
2. Et stjernetegn (*) er satt til ledd der menigheten som hovedregel står.
3. Når det er ringt sammen, går prosesjonen inn i kirken under preludiet. Det kan ringes med alle klokker under prosesjonen.
4. Etter ledd 14 | **Trosbekjennelse CREDO** fortsetter vigslingsgudstjenesten etter Ordning for hovedgudstjenesten fra og med ledd 12 | **Evangelium**.
5. Hovedgudstjenestens Ledd 14 | **Trosbekjennelse CREDO** utelates.
6. Det feires nattverd i vigslingsgudstjenesten. Den nyvigslede biskopen forretter nattverdsfeiringen.
7. Liturgisk farge er rød. Medvirkende biskoper, inkludert den som blir vigslet, bærer korkåper.

I. Samling

1 | Forberedelse

Klokkeringing

Kort informasjon om dagens gudstjeneste ved medliturg eller liturg

Kort stillhet

Tre klokkeslag

2 | *Inngangssalme

Inngangsprosesjon.

3 | *Hilsen

4 | Syndsbekjennelse

5 | Bønnerop KYRIE

6 | Lovsang GLORIA

Leddene synges helst i fullstendig form.

7 | Bønn til innledning

P *vendt mot menigheten* | La oss alle be

P *vendt mot alteret* | Evige Gud,
du som kalte apostlene og grunnla din kirke på jorden.
Vi ber: Hjelp oss alle å tjene deg med våre nådegaver og evner,
så vi sammen kan bygge vår kirke
på den ene sanne grunnvoll, Jesus Kristus, vår Herre
som med deg og Den hellige ånd lever og råder,
én sann Gud fra evighet til evighet.

K | Amen

II. Vigsling

8 | Fremstilling

Leder eller nestleder i bispedømmerådet, ved lesepulten
Biskopen som skal vigsles står.

ML | (*Navnet nevnes*) er kalt til biskop i (*tjenestestedet nevnes*) bispedømme, i Den norske kirke. I dag vigsles ___ til denne tjenesten.

Kirken er Kristi kropp og forkynner evangeliet om Jesus Kristus i ord og handling.

Til det kall og de nådegaver Gud har gitt sin kirke, hører tjenesten med å forkynne evangeliet og forvalte sakramentene. Blant dem som er kalt til denne prestatjenesten, kaller vår kirke noen til å lede bispedømmet og ha tilsyn med menighetene.

Biskopen skal se til at evangeliet forkynnes etter Guds ord og vår kirkes bekjennelse, og at sakramentene forvaltes rett.

Biskopen skal fremme og bevare enheten i Guds kirke.

Biskopen skal rettlede og oppmuntre menighetene, tilsatte og frivillige i bispedømmet.

La oss ta imot (*Navnet nevnes*) i kjærlighet og bære ___ fram for Gud i våre bønner.

9 | Skriftlesning

Bibeltekstene leses fra lesepulten.
Menigheten sitter under tekstlesningene.
Etter hver av lesningene synges det fra N13 512 "Kom, Hellig Ånd med skapermakt".

P vendt mot menigheten | La oss høre hva Guds ord vitner om tilsynstjenesten.

Første lesning

ML vendt mot menigheten | Det står skrevet i evangeliet etter Matteus:

Jesus trådte fram og talte til dem: «Jeg har fått all makt i himmelen og på jorden. Gå derfor og gjør alle folkeslag til disipler: Døp dem til Faderens og Sønnens og Den hellige ånds navn og lær dem å holde alt det jeg har befalt dere. Og se, jeg er med dere alle dager inntil verdens ende.» **MATT 28,18-20**

Salme

- 1. Kom, Hellig Ånd med skapermakt,
opprett hva synd har ødelagt,
og glede i hvert hjerte giv
som du har født til evig liv!**

- 2. En trøsters store navn du har,
Guds gave god og dyrebar,
for sjelen syk en salve mild,
en livets brønn, en hellig ild!**

Andre lesning

ML vendt mot menigheten | Det står skrevet i Paulus' første brev til menigheten i Korint:

Jeg kunngjør for dere, søsken, det evangelium jeg forkynnte dere, det dere også tok imot, det dere også står på. Gjennom det blir dere også frelst, når dere holder fast på ordet slik jeg forkynnte det, ellers blir det forgyves at dere kom til tro. For først og fremst overga jeg til dere det jeg selv har tatt imot,

at Kristus døde for våre synder etter skriftene,
at han ble begravet,
at han ble reist opp den tredje dagen etter skriftene,
og at han viste seg for Kefas og deretter for de tolv.

Deretter viste han seg for mer enn fem hundre søsken på én gang. Av dem lever de fleste ennå, men noen er sovnet inn. Deretter viste han seg for Jakob, deretter for alle apostlene. Aller sist viste han seg for meg, jeg som bare er et ufullbåret foster. For jeg er den minste av apostlene, jeg er ikke verdig til å kalles apostel, for jeg har forfulgt Guds kirke. Men ved Guds nåde er jeg det jeg er, og hans nåde mot meg har ikke vært bortkastet. For jeg har arbeidet mer enn noen av dem, det vil si ikke jeg, men Guds nåde som er med meg. Men enten det er jeg eller de andre – dette forkynner vi, og dette har dere tatt imot i tro. **1. KOR 15,1-11**

Salme

- 3. Du visdoms, råds og styrkes Ånd,
du kraft av Herrens høyre hånd,
du lysets bærer, Ordets tolk
for alle tungemål og folk,**
- 4. ditt lys opptenn i vår forstand,
i hjertet kjærlighetens brann,
til vanmakt vår og usseldom
med hellig hjertestyrke kom!**

Tredje lesning

ML vendt mot menigheten | Det står skrevet i Paulus' brev til Titus:

En tilsynsmann er Guds forvalter, og det må ikke være noe å utsette på ham. Han må ikke være egenrådig, bråsint, drikkfeldig, voldelig eller ute etter skammelig vinning. Han skal være gjestfri, godhjertet, forstandig, rettskaffen, gudfryktig og herre over seg selv. Han må holde seg til det troverdige ord som samsvarer med læren, slik at han duger både til å veilede i den sunne lære og til å vise til rette dem som sier imot. **TIT 1,7-9**

Salme

- 5. Vår fiende, jag ham langt på flukt,
gi fred og troens fagre frukt,
og la oss alle, store, små,
i sjeleomsorg hos deg stå!**
- 6. Gjør oss med Gud, vår Fader, kjent,
med Sønnen som fra ham er sendt,
med deg som fra dem begge går,
og hjelp at vi i troen står!**

Fjerde lesning

ML vendt mot menigheten | Det står skrevet i Peters første brev:

De eldste blant dere ber jeg inntrengende, jeg som selv er en eldste og et vitne om Kristi lidelser og har del i herligheten som skal åpenbares: Vær hyrder for den Guds flokk som dere har hos dere! Ha tilsyn med den, ikke av tvang, men av fri vilje, slik Gud vil, og ikke for vinnings skyld, men av hjertet. Gjør dere ikke til herrer over dem som Gud har gitt dere ansvar for, men vær et forbilde for flokken. Når den øverste hyrden åpenbarer seg, skal dere få herlighetens seierskrans som aldri visner. **1. PETER 5,1-4**

Salme

- 7. Vær lovet, Gud, vår Fader god,
Guds Sønn som opp av døde stod,
og Trøsteren som kom her ned:
Vær lovet i all evighet!**

10 | Vigslingstale

Preses i Bispemøtet holder en kort tale over en høvelig tekst.

11 | Formaning og løfte

Etter talen går biskopen som skal vigsles, fram til alterringen.
Forbederne går frem.

P | Du har hørt Guds ord om tilsynstjenesten, dens krav og dens løfter, og hvor viktig den er for Guds kirke på jorden. I din tjeneste med Ord og sakrament, setter Herren deg nå til å utføre en biskops gjerning. Til dette kreves det av deg at du er sindig og årvåken i ditt kall.

- Du skal utøve din tjeneste som biskop, ved å forkynne evangeliet rent og klart og forvalte sakramentene etter Kristi innstiftelse og vår kirkes orden.
- I din tilsynstjeneste skal du ta vare på den apostoliske lære etter Guds ord og vår kirkes bekjennelse. Du skal gi akt på deg selv og rettlede og oppmuntre menighetene og medarbeiderne i det bispedømmet som er deg betrodd.
- Som hyrde skal du med klokskap, og sammen med dine medtjenere, fremme og bevare enheten i Guds kirke.

(*Navnet nevnes*), lover du for Guds åsyn og i denne menighets nærvær at du vil gjøre dette med troskap, ved den nåde Gud vil gi deg?

Biskopen | Ja.

P | Så gi meg hånden på det.

Biskopen bekrefter sitt løfte med håndslag.

12 | Håndspåleggelse og bønn

P | Under håndspåleggelse og bønn vil vi overgi deg til Gud, og be om at Den hellige ånd må hellige og utruste deg til tjenesten.

Biskopen kneler.

Preses i Bispemøtet, senest avgåtte biskop i bispedømmet og forbedere legger hånden på biskopens hode.

Vigslingsbønn

P | Allmektige Gud, Fader, Sønn og Hellig Ånd,
vi takker deg for din tjener (*Navnet nevnes*) som er kalt til biskop i vår kirke.

Vi ber deg: Send ___ din Ånd med kraft, kjærlighet og visdom.

Gi (*Navnet nevnes*) å forkynne evangeliet om Jesus Kristus til frihet for alle mennesker.

Utrust ___ til å lede og å vise omsorg.

Hjelp (*Navnet nevnes*) til å bevare kirkens enhet, slik den er gitt oss i Jesus Kristus.

Bevar ___ i din nærhet gjennom alle dager.

Gi glede i tjenesten og troskap til evangeliet.

Gjør ___ til redskap for din fred.

Vi ber: Må (*Navnet nevnes*) sammen med alle de hellige bli i stand til å fatte bredden og lengden, høyden og dybden, ja, kjenne Kristi kjærlighet, som overgår all kunnskap. **EF. 3, 18-19**

Velsign (*Navnet nevnes*) i bispegjæringen, så kirken blir oppbygd og ditt navn blir æret.

Gud, vi ber.

Alle | Amen.

Forbederne kneler ved alterringen.

Biskopen knelever ved alteret.

Korsang

Korsang, for eksempel Veni Sancte Spiritus, eller en annen epiklesesalme.

Når korsangen er ferdig, reiser alle medvirkende seg.

Preses i Bispemøtet legger bispekorset om den nye biskopens hals.

13 | Erklæring

P vendt mot den nye biskopen | På apostolisk vis, med håndspåleggelse og bønn, er du i dag vigslet til biskop i vår kirke. Derfor erklærer jeg at du er rett kalt biskop, med den myndighet og det ansvar som hører til ditt hellige kall.

Vær hyrde for Guds menighet! **APG 20,28**

Akklamasjon.

Forbederne går til sine plasser.
Preses i Bispemøtet setter seg.
Den nye biskopen går for alteret

14 | *Trosbekjennelse CREDO

Den nye biskopen **vendt mot menigheten** | La oss sammen bekjenne vår hellige tro:

Nicenum

Vigslingsgudstjenesten fortsetter etter Ordning for hovedgudstjeneste fra og med ledd 12 | **Evangelium.**

Ordning for vigsling av biskop

1. Preses i Bispemøtet tillyser og er ansvarleg for vigslingsgudstenesta. Preses leier vigslingsgudstenesta frå starten av. Den nyvigsla biskopen leier gudstenesta etter vigslinga.
2. Eit stjerneteikn (*) er sett til ledd der kyrkjelyden som hovudregel står.
3. Når det er ringt saman, går prosesjonen inn i kyrkja under preludiet. Til prosesjonen kan ringast med alle klokkene.
4. Etter ledd 14 | **Truvedkjenning CREDO**, held vigslingsgudstenesta fram etter ordning for hovudgudstenesta frå og med ledd 12 | **Evangelium**.
5. Hovudgudstenesta sitt ledd 14 | **Truvedkjenning CREDO** utelatast.
6. Det vert feira nattverd i vigslingsgudstenesta. Den nyvigsla biskopen forrettar nattverdfeiringa.
7. Liturgisk farger er raud. Medverkande biskopar, inkludert den som vert vigsla, ber korkåpe.

I. Samling

1 | Førebuing

Klokkeringing

Kort informasjon om gudstenesta i dag ved medliturg eller liturg

Kort stille stund

Tre klokkeslag

2 | *Inngangssalme

Inngangsprosesjon.

3 | *Helsing

4 | Syndsvedkjenning

5 | Bønerop KYRIE

6 | Lovsong GLORIA

Leddene vert helst sunge i fullstendig form.

7 | Bøn til innleiing

P *vend mot kyrkjelyden* | Lat oss alle be.

P *vend mot altaret* | Evige Gud,
du som kalla apostlane og grunnla di kyrkje på jorda.
Vi bed: Hjelp oss alle å tena deg med nådegåvene og evnene våre,
så vi saman kan byggja kyrkja vår
på den eine sanne grunnvollen, Jesus Kristus, vår Herre
som med deg og Den heilage ande lever og råder,
éin sann Gud frå æve til æve.

K | Amen.

II. Vigsling

8 | Framstilling

Leiaren eller nestleiaren i bispedømerådet, ved lesepulten
Biskopen som skal vigslast står.

ML | (*Namnet vert nemnt*) er kalla til biskop i (*tenestestaden vert nemnt*) bispedøme, i Den norske kyrkja. I dag vert ___ vigsla til denne tenesta.

Kyrkja er Kristi kropp og forkynner evangeliet om Jesus Kristus i ord og handling.

Til det kall og dei nådegåver Gud har gjeve si kyrkje, høyrer tenesta med å forkynna evangeliet og forvalta sakramenta. Blant dei som er kalla til denne prestenesta, kallar kyrkja vår nokre til å leie bispedømet og ha tilsyn med kyrkjelydane.

Biskopen skal sjå til at evangeliet vert forkynt etter Guds ord og kyrkja si vedkjenning, og at sakramenta vert forvalta rett.

Biskopen skal fremja og verna einskapen i Guds kyrkje.

Biskopen skal rettleia og oppmuntra kyrkjelydane, tilsette og frivillige i bispedømet.

Lat oss ta imot (*Namnet vert nemnt*) i kjærleik og bere ___ fram for Gud i bønene våre.

9 | Skriftlesing

Tekstane vert lesne frå lesepulten.
Kyrkjelyden sit under lesingane.
Etter kvar av lesingane syng ein frå N13 512 "Kom, Ande med di skaparmakt"

P vend mot kyrkjelyden | Lat oss høyra kva Guds ord vitnar om tilsynstenesta:

Fyrste lesing

ML vend mot kyrkjelyden | Det står skrive i evangeliet etter Matteus:

Jesus steig fram og tala til dei: «Eg har fått all makt i himmelen og på jorda. Gå difor og gjer alle folkeslag til læresveinar: Døyp dei til namnet åt Faderen og Sonen og Den heilage ande og lær dei å halda alt det som eg har bode dykk. Og sjå, eg er med dykk alle dagar så lenge verda står.» **MATT 28,18-20**

Salme

**1 | Kom, Ande med di skaparmakt,
og reis det synd har øydelagt,
og fred og fryd i nåde giv
kvart hjarta du har vakt til liv!**

**2 | Kom du, den sanne trøystarmann,
du gåve frå Guds eiga hand,
du livsens brunn og kjærleiks vell,
du salve mild og himmeleld!**

Andre lesing

ML vend mot kyrkjelyden | Det står skrive i Paulus sitt fyrste brev til kyrkjelyden i Korint:

Eg kunngjer dykk, sysken, det evangeliet som eg forkynte dykk, som de òg tok imot, som de òg står støe i. Ved det blir de frelste, så sant de held fast på ordet slik eg forkynte det for dykk; elles blir det til inga nytte at de kom til trua. For først og fremst overgav eg til dykk det som eg sjølv hadde motteke,

at Kristus døydde for syndene våre, som skriftene har sagt,
at han vart gravlagd,
at han vart reist opp tredje dagen, som skriftene har sagt,
og at han synte seg for Kefas og deretter for dei tolv.

Så synte han seg for meir enn fem hundre sysken på ein gong. Dei fleste av dei lever enno, men nokre har sovna inn. Sidan synte han seg for Jakob, så for alle apostlane. Og aller sist synte han seg òg for meg, eg som berre er eit ufullbore foster. For eg er den minste av apostlane; eg er ikkje verdig til å kallast apostel, for eg har forfølgt Guds kyrkje. Men av Guds nåde er eg det eg er, og hans nåde mot meg har ikkje vore bortkasta. For eg har arbeidd meir enn dei alle, det vil seia, ikkje eg, men Guds nåde som er med meg. Anten det no er eg eller dei andre – dette forkynner vi, og dette har de teke imot i tru. **1. KOR 15,1-11**

Salme

**3 | Du sjufelt rike gåver ber,
du krafta av Guds høgre er
og tyder grant hans lovnadsord
på modersmålet rundt om jord!**

**4 | Kveik ljuset ditt i vår forstand
og i vårt hjarta kjærleiks brann,
til vanmakt vår og vesaldom
med heilag hjartestyrking kom!**

Tredje lesing

ML **vend mot kyrkjelyden** | Det står skrive i Paulus' brev til Titus:

Ein tilsynsmann er Guds hushaldar, og det må ikkje vera noko å seia på han. Han må ikkje vera eigenrådig, bråsint, drikkfeldig eller hardhendt og ikkje ute etter skammeleg vinning. 8 Men han skal vera gjestfri og ha kjærleik til det gode, vera forstandig og rettferdig, ha ærefrykt for Gud og ha herredøme over seg sjølv. 9 Han må halda seg til det truverdige ordet i samsvar med læra, så han er skikka til både å rettleia etter den sunne læra og å visa at dei som talar imot, tek feil. **TIT 1,7-9**

Salme

5 | **Vår sjelefiend frå oss driv,
og lys din fred om alt vårt liv,
og ver vår førar og vår vakt
i all vår strid mot mørkheims makt!**

6 | **Lys opp for oss, så klårt vi må
Gud Fader og Guds Son få sjå,
og deg som frå dei bae er,
i hjartans tru få evig kjær!**

Fjerde lesing

ML **vend mot kyrkjelyden** | Det står skrive i Peters fyrste brev:

Dei eldste mellom dykk legg eg dette på hjartet, eg som sjølv er ein eldste og eit vitne om Kristi lidingar og har del i den herlegdomen som skal openberrast: Ver hyrdingar for den Guds flokk som er hos dykk! Ha tilsyn med flokken, ikkje av tvang, men av fri vilje, så som Gud vil, ikkje for vinning skuld, men av hjartet. Gjer dykk ikkje til herrar over dei som Gud har gjeve dykk ansvar for, men ver eit føredøme for flokken. Og når den høgste hyrdingen openberrar seg, skal de få den uvisnelege sigerskransen. **1. PET 5,1-4**

Salme

7 | **Ver lova, Gud, vår Fader god,
Guds Son som opp frå døde stod,
og Trøystaren, Guds Ande blid,
høglova ver til evig tid!**

10 | Vigslingstale

Preses i Bispemøtet held ein kort tale over ein høveleg tekst.

11 | Formaning og lovnad

Etter talen går biskopen som skal vigslast, fram til altarringen.

Forbedarane går fram.

P | Du har høyrte Guds ord om tilsynstenesta, kva ho krev og kva ho gjev, og kor viktig ho er for Guds kyrkje på jorda. I din teneste med Ord og sakrament, set Herren deg no til å tenesta som biskop. Til dette vert det kravd av deg at du er visleg og vaken i ditt kall.

- Du skal gjera tenesta di som biskop ved å forkynna evangeliet reint og klårt og forvalta sakramenta etter den skipnad Kristus sette og den ordning vår kyrkje har.
- I di tilsynsteneste skal du ta vare på den apostoliske læra etter Guds ord og vedkjenninga i vår kyrkje. Du skal gje akt på deg sjølv og rettleia og oppmuntra kyrkjelydane og medarbeidarane i det bispedømet som er tiltrudd deg.
- Som hyrding skal du med klokskap, og saman med dine medtenarar, fremja og verna einskapen i Guds kyrkje.

(Namnet vert nemnt), lovar du for Guds åsyn og framfor denne kyrkjelyden, at du vil gjera dette med truskap, ved den nåde Gud vil gje deg?

Biskopen | Ja.

P | Så gjev meg handa på det.

Biskopen stadfester lovnaden med handslag.

12 | Handspålegging og bøn

P | Når vi no legg hendene på deg og bed, vil vi overgje deg til Gud og be om at Den heilage ande må helga og rusta deg til tenesta.

Biskopen kneler.

Preses i Bispemøtet, seinast avgåtte biskop i bispedømet og forbedarane legg handa på hovudet til biskopen.

Vigslingsbøn

P | Allmechtige Gud, Fader, som og Heilag Ande, vi takkar deg for din tenar (*Namnet vert nemnt*) som er kalla til biskop i vår kyrkje.

Vi bed deg: Send ___ din Ande med kraft, kjærleik og visdom.

Gi (*Namnet vert nemnt*) å forkynna evangeliet om Jesus Kristus til fridom for alle menneske.

Utrust ___ til å leie og å vise omsorg.

Hjelp (*Namnet vert nemnt*) til å ta vare på einskapen i kyrkja, slik den er gitt oss i Jesus Kristus.

Hald ___ nær hjå deg gjennom alle dagar.

Gi glede i tenesta og truskap til evangeliet.

Gjer ___ til ein reiskap for din fred.

Vi ber: Må (*Namnet vert nemnt*) saman med alle dei heilage få styrke til å fatte breidd og lengd, høgd og djupn, ja, kjenna Kristi kjærleik, som er større enn nokon kan forstå. **EF 3, 18-19**

Velsign (*Namnet vert nemnt*) i bispegjeringa, så kyrkja blir oppbygd og namnet ditt blir æra.

Gud, vi ber.

Alle | Amen.

Forbedarane kneler ved altarringen.

Biskopen kneler ved altaret.

Korsong

Korsong, til dømes Veni Sancte Spiritus, eller ein anna epiklesesalme.

Etter korsongen reiser alle dei som har medverka seg.

Preses i Bispemøtet legg bispekrossen kring halsen på den nye biskopen.

13 | Kunngjering

P vend mot den nye biskopen | På apostolisk vis, med handspålegging og bøn, er du i dag vigsla til biskop i vår kyrkje. Derfor gjer kunngjer at du er rett kalla biskop, med det mynde og det ansvar som høyrer til ditt heilage kall.

Ver hyrding for Guds forsamling! **APG 20,28**

Akklamasjon

Forbedarane går til plassane sine.

Preses i Bispemøtet sett seg.

Den nye biskopen går til altaret.

14 | *Truvedkjenning Credo

Den nye biskopen vend mot kyrkjelyden | Lat oss saman vedkjennast vår heilage tru:

Nicenum

Vigslingsgudstenesta held fram etter Ordning for Hovudgudsteneste frå og med ledd 12 | **Evangelium.**